

www.stat.si

SLOVENSKA
DRŽAVNA
STATISTIKA

ZAUPANJA VREDNA
IN UPORABNIŠKO
UŠMERJENA

Statistični podatki/indikatorji za področje poklicnega in strokovnega izobraževanja

Tatjana Škrbec: SURS

Tatjana Plevnik: Urad RS za
razvoj šolstva

Vsebina predstavitve

- **Splošno o raziskovanjih za področje poklicnega in strokovnega izobraževanja na SURS**
- **Različni vidiki/viri za spremljanje podatkov**
- njihove prednosti in omejitve
- **Podatki, ki jih SURS spremlja glede na različne vire**
- **Aktivnosti v zadnjih letih/načrti**
- **Zaključki**
- **Primer dobre prakse - KLASIUS**

Splošno o raziskovanjih

- **Različna raziskovanja**
 - Katerih osnovni namen je spremljanje izobraževanja
 - Ki vsebujejo tudi vprašanja o izobrazbi/izobraževanju
- **Podatki o poklicnem in strokovnem izobraževanju/izobrazbi so del vsebine teh raziskovanj**
- **Vsebina raziskovanj- uskladitev z nacionalnim izobr. sistemom, mednarodnimi zahtevami**
- **Različni vidiki/viri za spremljanje podatkov**

Viri za statistične podatke – prednosti/omejitve

- **Administrativne evidence**
 - Prednosti: najzaneslivejši, najpodrobnejši podatki
 - Omejitve: razdrobljenost evidenc, zakonskih podlag, neenotnost vsebin, definicij, šifrantov, identifikatorjev..
- **Evidence podjetij/delodajalcev**
 - Prednosti: vpogled v politiko, vlaganja delodajalca
 - Omejitve: pomanjkljive evidence (npr.: mala podjetja)
- **Ankete prebivalstva**
 - Prednosti: povezava s socio-ekonomskimi karakteristikami
 - Omejitve: nivo izkazovanja, zanesljivost-posredni odgovori...

Medsebojno dopolnjevanje podatkov iz različnih virov-podpora politikam

Administrativne evidence kot vir podatkov (1)

Podatki, ki jih spremlja SURS:

- O formalnem izobraževanju (mladina odrasli) na vseh ravneh; o neformalnem izobraževanju

“Nefinančni” podatki:

- O udeležencih/diplomantih/kadrih, glede na različne karakteristike
- O dodatnih storitvah izobr. ustanov
- O štipendiranju

Finančni podatki:

- O izdatkih za formalno izobraževanje (javni, zasebni, tujina) in o porabi izobraževalnih ustanov (plače, drugi tekoči str., investicije)
- O prihodkih in odhodkih izvajalcev neformalnega izobraževanja

Administrativne evidence kot vir podatkov (2)

Način zbiranja podatkov:

- Preko stat. vprašalnikov od izobr. ustanov
- iz drugih razpoložljivih administrativnih evidenc
- Letna periodika/popoln zajem

Nivo zbiranja podatkov:

- Na ravni udeleženca (terciarno izobr., štipendisti)
- Na ravni izobr. Institucij (ostale vrste/ravni izobr.)

Administrativne evidence kot vir podatkov (3)

Mednarodno poročanje:

- vprašalnik UOE- le formalno izobraževanje
- Razvrščanje glede na mednarodno klasifikacijo ISCED97 /prevajalniki/

Aktivnosti/načrti:

- Prilagajanje vsebine raziskovanj (spremembe v nac. izobr. Sistemu; mednarodne zahteve)
- Prezemanje podatkov neposredno iz obstoječih (centraliziranih) evidenc (NPK..)
- Finančni podatki, glede na ravni izobraž. - metode ocenjevanja
- KLASIUS- uvajanje v statistična raziskovanja in administrativne evidence

Evidence podjetij/delodajalcev kot vir podatkov

Podatki, ki jih spremlja SURS:

- O politiki podjetij, plačanih delovnih urah za izobr., o vključenih zaposlenih, finančnih vlaganjih, glede na značilnosti podjetij
- O izdatkih podjetij za izobraževanje kot del stroškov dela

Način zbiranja podatkov:

- Preko vprašalnika o nadaljnjem izobr./usposab. Zaposlenih (ŠOL-NAD)
- Preko vprašalnika o stroških dela
- 5- oz. 4-letna periodika; vzorčni zajem

Mednarodna usklajenost/ poročanje:

- v skladu z EU metodologijo/vprašalnikom –CVTS; v skladu z mednarodno metodologijo Labour cost survey
- Poročanje Eurostatu

Ankete prebivalstva – katerih osnovni namen ni spremljanje izobraževanja, kot vir podatkov (1)

Podatki, ki se spremljajo:

- o doseženi izobrazbi, vključenosti v izobraževanje (Popis, ADS, EU-SILC),
- o porabljenih urah; o času izvedbe izobr.; o viru financiranja, o razlogih za neudeležbo (ADS)
- O izdatkih gospodinjstev za izobraž. (APG)
- O porabi časa za izobraževanje (APČ)

Način zbiranja podatkov:

- preko vzorčnih anket-telefonskih, terenskih (izjema: popis)
- različna periodika (Popis-na 10 let, ADS-četrtno..)

Mednarodna usklajenost/poročanje:

- Praviloma mednarodno usklajeni vprašalniki/vsebine
- poročanje Eurostatu
- ADS najpogostejši vir mednarodnih primerjav med anketami gospodinjstev

Ankete prebivalstva – nova anketa o izobraževanju odraslih (2)

Podatki, ki se spremljajo:

- Podatki o osebi (izobrazba, zaposlitev, poklic, izobrazba staršev...)
- Udeležba v izobraž. (formalno/neformalno/priložnostno)
- Viri financiranja
- Mnenjska vprašanja (ovire, odnos do izobr.)
- Dodatni moduli (znanje jezikov; poznavanje IKT..)

Način zbiranja podatkov:

- Vzorčna anketa, osebe od 25-64 let (neto vzorec okoli 5000)
- Predvidena 5-letna periodika

Mednarodna usklajenost/poročanje:

- V skladu z, na ravni EU, usklajenim vprašalnikom/vsebino (AES)
- Poročanje Eurostatu

Ankete prebivalstva kot vir podatkov (3)

Aktivnosti v zadnjih letih/ načrti:

- Izvedba Ad-hoc modula o vseživljenskem učenju v okviru ADS (prvič zbrani podatki o priložnostnem učenju)- 2003
- Izvedba Ankete o izobraževanju odraslih (2007) in objava teh podatkov (2008)
- Izvedba AD-hoc modula: prehod iz izobraževanja na trg dela v ADS (2009)
- Uskladitev vprašanj o doseženi izobrazbi/vključenosti v izobraževanje s KLASIUS (SRV; P)
- Popis 2001(registrski popis) – evidentiranje razpoložljivih evidenc, pridobitev podatka o doseženi izobrazbi iz teh evidenc

Drugi viri podatkov na SURS- SRDAP

Podatki, ki se spremljajo:

- Podatki o končani šoli, o stopnji strokovne i šolske izobrazbe

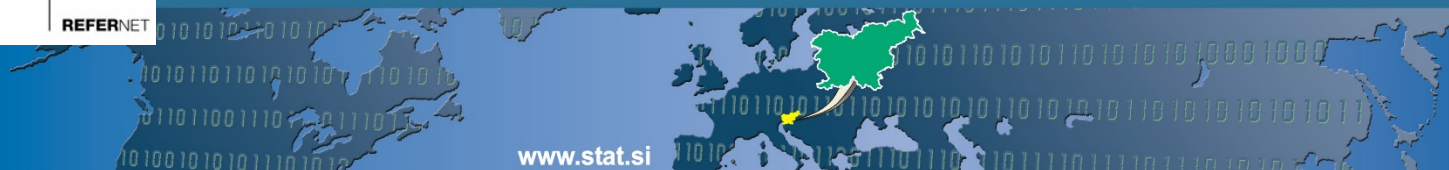
Načrti:

- tehnična posodobitev
- uvedba KLASIUS (SRV,P)-preko prenove obrazcev M; prevajalnikov (za nazaj)

Pogled naprej

- Omejeni (človeški) resursi nasproti naraščajočim potrebam po podatkih
- Racionalizacija: čimboljša uporaba podatkov iz že obstoječih virov oz. evidenc kot alternativa izvajanju novih raziskovanj; postavljanje prioritet
- Razvoj novih, (centralno vodenih) uradnih idr. administrativnih evidenc (evidenca udeležencev izobraževanja)
- Nadaljnje izboljševanje diseminacije – približanje podatkov uporabnikom
- Nadaljnje, bolj sistematično sodelovanje z uporabniki

Klasifikacijski sistem izobraževanja in usposabljanja KLASIUS

- sprejet z Uredbo Vlade aprila 2006
- nadomešča zastarele klasifikacije in šifrante
- vključuje učne aktivnosti in učne dosežke, temelječe na kompetencah
- daje podlago za nacionalno ogrodje kvalifikacij
- poleg formalnega izobraževanja omogoča popisovanje neformalnega učenja
- omogoča večjo enotnost in povezljivost uradnih, administrativnih ter drugih evidenc

KLASIUS

**strokovna priprava; sprejet s političnim soglasjem;
uveljavljen kot predpis**

- **KLASIUS je nastal v strokovnih skupinah**
- **Metodološka pojasnila je sprejel nacionalni statistični svet, po predhodno pridobljenem mnenju pristojnih ministrstev**
- **uveljavljen z Uredbo Vlade**
- **Vzdrževal ga bo skrbniški odbor, posvetovalno, strokovno-metodološko telo, ki ga sestavljajo predstavniki ministrstev za izobraževanje, usposabljanje in delo, predstavniki državne statistike, Urada za zaposlovanje ter Urada za makroekonomske analize in razvoj.**

KLASIUS in statistika VET

- omogoča izčrpnjši pregled nad vseživljenjskim učenjem, saj upošteva formalno izobraževanje in neformalno učenje
- omogoča popis izidov certifikatnega sistema in modularnega tipa poklicnega izobraževanja ter za številne oblike usposabljanje, kar vse doslej ni bilo sistematično zajeto
- deli KLASIUSa se lahko uporabljajo tudi posamično kot samostojne klasifikacije, vendar med seboj povezljive
- postopna izgradnja, spremembe se vnašajo sproti, kar ustreza nenehnemu razvoju sistema VET.

Operativne aktivnosti

- **Skrbniški odbor spremlja ustreznost klasifikacij, metodoloških osnov in uporabe sistema.**
- **Sprejet dogovor (2007) med ministrstvi za šolstvo, za visoko šolstvo, za delo in statističnim uradom. Dogovor predvideva:**
 - (i) uvajanje KLASIUS-a v postopke sprejemanja in akreditacije programov izobraževanja in usposabljanja,
 - (ii) v postopke sprejemanja katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti za nacionalne poklicne kvalifikacije,
 - (iii) vodenje uradnih in drugih administrativnih zbirk podatkov ter v državno statistiko ter
 - (iv) nadaljnji razvoj in dograjevanje sistema, vključno z opredelitvijo in povezavami z nacionalnim ogrodjem kvalifikacij.
- **Imenovana je bila Medresorska koordinacija, ki je pripravila Akcijski načrt.**
- **Sodelujoče institucije so sprejele odgovornost za zagotovljenje primerljivosti podatkov in mednarodne primerljivosti rezultatov**

Težave

- **KLASIUS naj bi vzdrževal statistični urad s pomočjo podatkov iz administrativnih zbirk.**
- **Organizacijski problem: nepristranska uporaba KLASIUSa in kodiranje enot izobraževanja čim bližje viru njihovega nastanka**
- **Problemi v ministrstvih: maloštevilni kadrovske resursi, premajhno poznavanje problematike, prevladujoči sektorski interesi**
- **Operativne delovne skupine pogosto nimajo dovolj notranje podpore ali niso dovolj avtonomne, da bi si ustvarile ustrezne pogoje za delo**
- **Medresorska koordinacija operativnih skupin je šibkejša od uveljavljenih notranjih hierarhij v ministrstvih**
- **Pobuda ministrstvom za posodobitev evidenc**
- **Pobuda za pripravo enotnega krovnega zakona o zbirkah podatkov na področju izobraževanja in usposabljanja.**

